

ח כל בו. ט מדריכי
שם. י מ"כ תשובה
אשכנזית.

(פ) בתמוז: הגה (פ) ומצניעים מראש חדש ואילך (פ) הספין של שחיטה, (רבונו ירוחם נתיב יח חלק ג והגהות מימוני), שאין שוחטים כי אם לצורך מצוה, כגון (פא) לחולה או שבת או מילה (פב) וכיוצא בו: י. י"ש מי שאומר, שהנוהגים שלא לאכל בשר בימים הנזכרים, (פג) מתירים (פד) בתבשיל שנתבשל בו בשר, (פה) ונאסורים בבשר עוף (פז) ובשר מלוח וזין (פח) תוסס. (פז) ומתיר לשמות זין הבדלה וברכת המזון: הגה (פח) ונוהגין להתמיר (פח) שלא לשמות זין בברכת המזון ולא בהבדלה (תשובת מהרי"ל סימן קו)

באר היטב

(ס) בתמוז. ומכל מקום מתיר בשאר דברים, תחיצה וכו', ושל"ל. כתב הב"ח, מי שקבל עליו בפרוש שלא לאכל בשר משבעה עשר בתמוז ועד תשעה באב אסור גם בשבת וצריך התרה, עד כאן לשונו. וכתב המגן אברהם, מכל מקום נראה לי דכל שלא הוציאו בלשון נדר אלא בלשון קבלה בעלמא מתיר בשבת, ובסעודת מצוה גם כן מתיר, עד כאן. וט"ז סעיף קטן טז כתב בפשיטות דאין תשבת בכלל, ואין צריך התרה לעולם, עין שם: (מ) הספין. ואין שוחטין עד י' באב, ואם חל תשעה באב ביום חמישי מתיר לשחט אחר חצות לכבוד השבת ב"ח. ונראה לי דבמדינתנו שחמ"ס אין אוכלין בשר ביום ששי ושביעי ואם כן לא ימצא קונום לבשר טרפה, לכן מתירין לשחט ביום רביעי, דאם לא כן ממנעי ולא שחטין, מגן אברהם, עין שם. ואם מתיר לנחור בהמות עין ביוה"ע דעה סימן קיו באחרונים. ועין בתשובת עבודת הנה"ש סימן טז, ובפנים מאירות סימן עח, ובנחור שלום, ובחנוך בית יהודה סימן כ, ובשבות יעקב חלק ב סימן לו. ואחר שמשאו ומתנו כל השנה הוא למסר בשר לשר כל בשר שצריך לכל בני ביתו, מתיר לשחט לו בשבת שחל תשעה באב בתוכו, ולא יכרך על השחיטה, כיצו שאין ישראלי אוכל ממנה, חנוך בית יהודה סימן כ, ובשבות יעקב סימן לו. מ"כ. מי שאי אפשר לו לאכל מאכל חלב יאכל בשר עוף, שלא היו מקריבין ממנו לזבח וזוה"ל אין שוחטין אלא בבשר בהמה, ב"ח: (ט) בתבשיל. ונראה לי דשמן של בשר דינו כבשר עצמו ואסור לאכל בתבשיל שיש בו שמן, והאידנא נהיגי עלמא לאסר אף בתבשיל של בשר, וכן כתב הש"ח ביוה"ע דעה סימן רטז סעיף יט

ומלך יאכל ממנה, מכל מקום כאן שאסור לו לאכל בנשים אלו אין לברך גם כן, ודווקא ואלתו כתיב, ועין בחנוך בית יוסף סימן כ בענין זה. ועין בפנים מאירות חלק א סימן עה שכתב ראה להמיר הנחירה מדברי רש"י בשבת דף עה גבי שוחט משום מאי מחייב כו', ועין בספרי שו"ת בית אפרים חלק א שכתבתי ראה זו בשם אר"י אבי זקני הגאון מוה' אליעזר מרגליות ז"ל, שכן כתב בגליון משא פנים נז' (והוא השלישי של הגאון המפורסם מוה' מענדל מרגליות ז"ל האב"ד דין פרעמסלא, כמבאר במגילת יוחסין הנדפס בסוף ספר משה משה על התורה עין שם). ועין בשבות יעקב חלק א, באשה נדה שבתה לשאל אם רשאה לאכל בשר, ודאי מרגשת בגופה שאינה סובלת מאכל חלב מחמת מחשבו בגופה דסתם נדה בעת זוב דמה היא חולה קצת כמו שכתבו התוספות בכתבות דף סג, ומהאי טעמא התמיר כמה פעמים למיניקות שפמרות לאכל מאכל בשר בנשים אלו, אי משום תקנתא

משנה ברורה

בשר בלא שחיטה [תני אדם]: (פב) וכיוצא בו. כגון של פדיון הבן. וסעודה שעושין בלילה שלפני מילה אינה סעודת מצוה נד אפרים: י. (פג) מתירים בתבשיל. אבל שמן של בשר דינו כבשר עצמו ואסור לאכל בתבשיל שיש בו שמן, והאידנא נהיגי עלמא לאסר אף בתבשיל של בשר, ודוקא בתבשיל של בשר, אבל אם רק נתבשל בקדרה של בשר פשיטא דמתיר [אחרונים]. ונראה כל שנפל בשר לתבשיל (פד) ויש ששים, פשיטא דשרי: (פד) ונאסורים בבשר עוף. ומכל מקום מי שאי אפשר לו לאכל מאכלי חלב, (פז) מתיר לו לאכל בשר עוף או בשר מלוח שלשה ימים. ומינקת שחלב רע לתינוק כשאנייה אוכלת בשר, (פז) יש להקל אף בבשר בהמה: (פז) ובשר מלוח. אפלו (פז) מזמן מרבה, דמכל מקום אית בה שמחה קצת: (פז) תוסס. דהינו תוף שלשה לדריסתו, שהוא מחוק ואינו חזק ופסול לגבי מזבח, וכן כל אלו הנ"ל, (פז) מכל מקום קבלו אבותינו עליהם לאסר כל מיני בשר וזין: (פז) ומתיר לשמות וכו'. דבהאי גוונא (פז) לא קבלו עליהו, כמו לענין שאר סעודת מצוה: (פז) ונוהגין להתמיר וכו'. כיצו דאפשר (פז) למטעמה לתינוק, מה שאין כן בשאר סעודות מצוה: (פז) שלא לשמות זין בברכת

שערי תשובה

אף על גב דבגדורים קהאי גונא אסור, קמא שרי, כיצו שהאסור משום שמתה ובחמץ ליכא שמתה, והאסור נהפך להתיר כו', עין שם, ובבאר היטב נשטם דברי הש"ח בזה. ועין בבכרי יוסף שכתב שיש מקלין לאכל בשר מבשל שנשטם מסעודת שבת, ושמעתי ראה מה דאיתא בחלין אב"י בשר נחירה כו', וכתבו הפוסקים להקל בדרבנן, והוא הדין קמא דהני מנהג בעלמא אמרינן קמא הואיל ואשתי לשבת אשתי לחל, ואף שיש לדחות ראה זו כמו שכתבנו במקום אחר, מכל מקום אין למחות במקלין, עד כאן לשונו. ובמדינתנו לא שמעתי מי שמקל בזה, ומי שמקל בזה הוא ככלל פורץ גדר. אך אפלו במקום שמקלין בזה אין להקל אם לא שהנהגה הנה לצורך שבת ובגדור מרבה וסבה נשאר לחל, אבל פשיטא אם בשל לשבת יותר מהצורך כבדי שמשאר לו לחל אם יאכל בחל פורץ גדר הוא, דמסקרא לא אשתי לשבת כלל שחרי אין צריך לזה כלל בשבת, והוא פשוט: ס. חסדיו. עין באר היטב. ועין בשבות יעקב חלק ב סימן לו, דאם אפשר למסר לו הבשר על ידי אינו יהודי להשר שצריך לבני ביתו שרי בכל ענין, ואף שהב"ח אסר נחירה אף על ידי אינו יהודי אין דבריו מברחים, דשבות כן היא במקום פסידא לא גזרו חכמים, גם בנהר שלום סימן מ מתיר אפלו לכתחלה אפלו משום הנהגה בעלמא. ואם אי אפשר לעשות על ידי אינו יהודי אין לעשות על ידי ישראל, אף על פי שישתכר בהנחיה אפשר לקים לשבת, ששורית, ישחט בלא ברכה אף לפי מה שכתב הפרי תרש (וכן כתב בשמלה תרשע שם, דבעלמא בכהאי גוונא מברך אף ששוחט לאינו יהודי שאם דווקא ואלתו כתיב, ועין בחנוך בית יוסף סימן כ בענין זה. ועין בפנים מאירות חלק א סימן עה שכתב ראה להמיר הנחירה מדברי רש"י בשבת דף עה גבי שוחט משום מאי מחייב כו', ועין בספרי שו"ת בית אפרים חלק א שכתבתי ראה זו בשם אר"י אבי זקני הגאון מוה' אליעזר מרגליות ז"ל, שכן כתב בגליון משא פנים נז' (והוא השלישי של הגאון המפורסם מוה' מענדל מרגליות ז"ל האב"ד דין פרעמסלא, כמבאר במגילת יוחסין הנדפס בסוף ספר משה משה על התורה עין שם). ועין בשבות יעקב חלק א, באשה נדה שבתה לשאל אם רשאה לאכל בשר, ודאי מרגשת בגופה שאינה סובלת מאכל חלב מחמת מחשבו בגופה דסתם נדה בעת זוב דמה היא חולה קצת כמו שכתבו התוספות בכתבות דף סג, ומהאי טעמא התמיר כמה פעמים למיניקות שפמרות לאכל מאכל בשר בנשים אלו, אי משום תקנתא

שער הציון

(סג) מגן אברהם וט"ז סעיף קטן י: (סג) דאם אמר תריני נודר שלא לאכל בשר, אין זה לשון נדר [וסמיתא משקל עין שם]: (סד) ב"ח וכן מסדר המגן אברהם להתמיר, ודלא כש"י שם: (סה) מגן אברהם בשם הב"ח, והיגו, למנהגו שאין אוכלין בשר בלילה שאחר תשעה באב, [ושם בפ"ח]: (סז) משנה ברורה בסימן תקנט סעיף י: (סז) כן כתב הר"ר ברוך פרינקלס בהגהותיו: י. (סח) ואף כשאין שם ששים כל שקפילא ישראל טעם ואין בו טעם בשר, שרי, וטעמיה כהאי גוונא אפשר דשרי, [ופרי מגדים]: (סח) מגן אברהם ואלוהי רבה, ועין שם באלוהי רבה דכל שכן דמתיר בתבשיל של בשר: (צ) פרי מגדים ושאר אחרונים: (עא) לכושי: (עב) הג"א: (עג) הג"א: (עד) שם:

לוח עמוד היומי: יום ב יד תמוז תשסו ♦ יום ג יט סיון תשעא ♦ יום ד כד אייר תשעו ♦ יום ה ב סיון תשפא ♦ יום ו ז אייר תשפז